Gemeente Amsterdam

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van gemeente Amsterdam.

Nr. 170165

5 december 2016

Instemmen met het initiatiefvoorstel “Open raadsinformatie en open data voor politieke transparantie” van het lid Ernsting en kennisnemen van de bestuurlijke reactie. (2016, nr. 371/1202)

Nummer 371/1202

Agendapunt 28

Datum initiatiefvoorstel 2 juni 2015

Onderwerp

Instemmen met het initiatiefvoorstel “Open raadsinformatie en open data voor politieke transparantie” van het lid Ernsting en kennisnemen van de bestuurlijke reactie.

De gemeenteraad van Amsterdam

Gezien het initiatiefvoorstel van het raadslid de heer Ernsting van GroenLinks, getiteld: Open Raadsinformatie en open data voor politieke transparantie’ (Gemeenteblad afd. 1, nr. 1202);

Mede gezien de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel en de behandeling in de raadscommissie voor Algemene Zaken;

Gelet op artikel 147a, lid 1 van de Gemeentewet,

Besluit:

I. het uitgangspunt te onderschrijven dat open data belangrijk kan bijdragen aan een grotere transparantie en toegankelijkheid van de politieke besluitvorming;
II. in te stemmen met genoemd initiatiefvoorstel;
III. kennis te nemen van de bestuurlijke reactie op het initiatiefvoorstel;
IV. het presidium en het college van burgemeester en wethouders te verzoeken:
    - Te onderzoeken of op korte termijn de door Notubiz van de gemeenteraad verzamelde data (notulen, besluiten, stemmingen, moties e.d.) als open data openbaar gemaakt kan worden;
    - Bij hernieuwing van de contracten voor leveranciers als Notubiz als eis op te nemen dat de verzamelde data als open data beschikbaar gemaakt wordt;
    - Samen te werken met lopende initiatieven om politieke besluitvormingsinformatie als open data te ontsluiten, app- en websitebouwers te stimuleren deze data te gebruiken en er op de eigen website aandacht aan te geven;
    - Op de eigen website van de gemeenteraad verbeteringen aan te brengen, waaronder een stemmingslijst, besluitenlijst en notulen op de webpagina van de agenda van de vergadering zélf, in plaats van een vergadering later;
    - Te onderzoeken welke verdere verbeteringen zijn aan te brengen op de eigen website om de politieke transparantie te vergroten en te onderzoeken of stemmen met stemkastjes in de gemeenteraad mogelijk en wenselijk is;
    - Overige gemeentelijke informatie (uiteraard rekening houdend met privacy overwegingen) als open data vrij te geven, waaronder verleende vergunningen, aanvragen omgevingsvergunningen, bestemmingsplanwijzigingen, ontheffingen, verordeningen, uitnodigingen voor inspraak en alle openbare kennisgevingen.

Aldus besloten door de gemeenteraad voornoemd
in zijn vergadering op 9 november 2016.

De plv. voorzitter

E.Ünver

De raadsgriffier

mr. M. Pe

Initiatiefvoorstel

Inleiding

Al decennia wordt gesproken over de 'kloof' tussen kiezers en gekozenen. Tussen mensen en 'de politiek'. En al heel veel oplossingen of maatregelen zijn daarvoor aangedragen, de een met nog grotere implicaties dan de andere. Politieke vernieuwing, andere kiesstelsels, referenda, gekozen Burgemeesters, etc. etc.

Toch is een van de oorzaken heel simpel: het politieke proces is nog altijd te ondoorzichtig. Het hele proces van politieke besluitvorming gaat het over voorstellen, debatten, stemmingen, moties, amendementen, begrotingen en besluiten. Maar hoe een voorstel tot besluit komt, of tot een begrotingsmaatregel, en hoe individuele raadsleden stemmen is voor veel mensen lang niet eenvoudig te volgen.

Een voorbeeld uit de huidige Amsterdamse praktijk

Als je als Amsterdamse burger wil weten hoe een bepaald besluit tot stand is gekomen ga je natuurlijk op internet zoeken. Bij zo'n zoektocht moet je handmatig de relevante stukken zoeken, die staan soms bij een projectpagina, en natuurlijk bij de agenda van de betreffende raadsvergadering. Maar dan moet je dus wel weten hoe het betreffende project precies heet in de gemeentelijke wereld, of weten wanneer die raadsvergadering precies plaatsvond.

Om vervolgens te weten te komen wat de politieke partijen ergens over zeiden of vonden moet je de notulen napluizen. Maar die staan weer niet bij dezelfde pagina van de betreffende vergadering, maar bij een volgende vergadering, want pas daar zijn ze vastgesteld. Laat staan dat je eenvoudig kunt vinden wat fracties uiteindelijk gestemd hebben, om nog maar te zwijgen over wat individuele raadsleden stemden. Daar zijn geen overzichten van op de eigen website van de gemeenteraad, dus ook de uitslagen van stemmingen moet je in de notulen nalezen. Lastig, en nog lastiger als een stemming wordt uitgesteld.

Het is op dit moment in Amsterdam onmogelijk om per raadslid een stemoverzicht op te roepen. Hoe mooi zou het zijn om met een druk op de knop van een raadslid te zien welke moties en initiatieven die heeft ingediend of hoe deze vertegenwoordiger door de jaren heen heeft gestemd op voorstellen? In een oogopslag kom je zo als kiezer (of als journalist) meer politiek relevante informatie te weten over de gekozene.

Gegevens en openbaarheid

In principe is alle informatie van het openbaar bestuur precies dat: openbaar. De enige uitzondering zijn stukken waar geheimhouding op rust, omdat er bijvoorbeeld financiële belangen mee zijn gemoeid, zoals bij aanbestedingen. En het meeste is ook wel érgens te vinden op de website van Amsterdam, via het Raadsinformatiesysteem Amsterdam (RIA) op de eigen website.

Via leverancier Notubiz is meer ontsloten dan op de eigen website als het gaat om de besluitvorming in de gemeenteraad. Hier kun je wel stemresultaten per partij vinden, maar de zoekfuncties zijn basaal en moeilijk toegankelijk. Daarnaast is de onderliggende data die bij Notubiz in de databases staat niet toegankelijk voor andere initiatieven en toepassingen dan de app en website van Notubiz zelf. Dat betekent dat deze data, onze besluitvorming, in een lock-in zit bij deze leverancier.

Bij de totstandkoming van RIA in 2007 liep Amsterdam voorop, en er zijn via de leverancier verdiepingsslagen aangebracht, maar het is nu tijd voor een volgende stap: Open Raadsinformatie. Want niet alleen het publiceren, maar ook het goed ontsluiten en vindbaar maken van informatie behoort tot openbaarmaking en daarmee tot grotere politieke transparantie.

Achtergrond Open Raadsinformatie

De Open State Foundation is één van de initiatieven die zich bezig houdt met het transparanter maken van besluitvorming door middel van Open Data. Eerder maakten zij www.openspending.nl, een website waar begrotingen en jaarrekeningen van gemeenten die middels Open Data beschikbaar zijn, worden verzameld en vergeleken kunnen worden. Het Amsterdamse Stadsdeel Centrum was destijds de eerste 'gemeente' die haar begroting als Open Data aanbood; later zijn er velen gevolgd.

Nu zet Open State zich samen met het ministerie van BZK en anderen in voor Open Raadsinformatie. Op de website www.open-overheid.nl/open-raadsinformatie zeggen zij o.a. het volgende over de vraag waarom Open Raadsinformatie belangrijk is:

- Door het beschikbaar stellen van open raadsinformatie als Open Data, versterkt de griffier de informatiepositie van raadsleden, inwoners en journalisten. Hierdoor wordt de relatie tussen deze groepen versterkt.
- Een transparante overheid draagt bij aan het vertrouwen tussen burgers en overheidsdiensten en versterkt de democratie. Het is een ingeslagen weg die onomkeerbaar is.
- De samenleving verandert. Sociale media zijn niet meer weg te denken en groepen burgers zijn op zoek naar nieuwe vormen van democratie. Het is de opgave aan de overheid om aansluiting te blijven vinden bij deze veranderende samenleving. Open Raadsinformatie sluit aan bij deze ontwikkelingen en maakt Open Verantwoording mogelijk.

Conclusies

Elke gemeente en provincie biedt informatie momenteel op een andere manier aan. Sommige gemeentes nemen de stemuitslagen op in de notulen, de besluitenlijst of op een aparte pagina. Daarnaast huren de meest gemeentes en provincies een leverancier voor raadsinformatie in om de informatie verder te verwerken. De gemeente en provinciewet verplicht gemeentes momenteel alleen om een besluitenlijst te publiceren, daarbuiten staat het elke gemeente vrij om in het reglement van orde eigen afspraken te maken. De verschillen zijn dan ook groot; niet allen bij het openbaar maken, maar ook bij zoiets basaals als stemmen: waar het in Amsterdam met zitten en opstaan gebeurt, hebben gemeenteraadsleden in Arnhem stemkastjes en worden de stemmingsresultaten per raadslid op een scherm geprojecteerd en bij de besluitenlijst gevoegd. Ook dit draagt bij aan een grotere transparantie in het besluitvormingsproces en leidt ook tot een exactere vastlegging van stemmingsuitslagen.

Het publiceren van democratische basisinformatie als open data maakt transparantie en laagdrempelige participatie mogelijk. De onderlinge samenhang kan gerealiseerd worden door uniforme kenmerken (metadatering) aan te brengen op de bestanden. Dit maakt het mogelijk om de raadsinformatie geautomatiseerd te categoriseren en om een track record per raadslid aan te maken evenals de aanpak van een thema te vergelijken met de aanpak in buurgemeentes.

Ook andere besluiten van de gemeente, zoals verleende vergunningen of aanvragen omgevingsvergunningen, moeten via Open Data gepubliceerd worden. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de openbare kennisgevingen, die nu in krantjes of als lijst op de website worden geplaatst. Nog maar al te vaak komt het voor dat bewoners zich overvallen voelen door een planontwikkeling in hun wijk op het moment dat de werkzaamheden beginnen, maar de besluiten allang genomen zijn. Door kennisgevingen vrij te geven als Open Data en te voorzien van geo-informatie kun je als burger via een app zoals Omgevingsalert een abonnement nemen op precies die besluiten binnen jouw leefomgeving. Als er dan een kennisgeving of uitnodiging voor inspraak binnen dat gebied gepubliceerd wordt, krijg je automatisch een alert op je telefoon of een taylor-made e-mail van gemeente of stadsdeel.

Het gaat dus om democratische basisinformatie die voor iedereen zo eenvoudig mogelijk te raadplegen moet zijn. Het is de stellige overtuiging van GroenLinks dat door goed geïnformeerde burgers de maximale gelegenheid te geven zich zoveel mogelijk met het besluitvormingsproces te bemoeien, je niet alleen de kloof tussen politiek en de Amsterdammer iets kunt dichten, we krijgen er ook betere besluiten door. Een goed geïnformeerde, kritische Amsterdamse bevolking die zich maximaal bemoeit met de besluitvorming in de Stopera, is van levensbelang voor de stad en de lokale democratie.

Besluiten:

- Te onderzoeken of op korte termijn de door Notubiz van de gemeenteraad verzamelde data (notulen, besluiten, stemmingen, moties e.d.) als open data openbaar gemaakt kan worden
- Bij hernieuwing van de contracten voor leveranciers als Notubiz als eis op te nemen dat de verzamelde data als open data beschikbaar gemaakt wordt
- Samen te werken met lopende initiatieven om politieke besluitvormingsinformatie als open data te ontsluiten, app- en websitebouwers te stimuleren deze data te gebruiken en er op de eigen website aandacht aan te geven
- Op de eigen website van de gemeenteraad verbeteringen aan te brengen, waaronder een stemmingslijst, besluitenlijst en notulen op de webpagina van de agenda van de vergadering zélf, in plaats van een vergadering later
- Te onderzoeken welke verdere verbeteringen zijn aan te brengen op de eigen website om de politieke transparantie te vergroten en te onderzoeken of stemmen met stemkastjes in de gemeenteraad mogelijk en wenselijk is
- Overige gemeentelijke informatie (uiteraard rekening houdend met privacy overwegingen) als open data vrij te geven, waaronder verleende vergunningen, aanvragen omgevingsvergunningen, bestemmingsplanwijzigingen, ontheffingen, verordeningen, uitnodigingen voor inspraak en alle openbare kennisgevingen

Gemeente Amsterdam

Stukken

Meegestuurd 1 Bestuurlijke reactie

Ter inzage gelegd N.v.t.

Het lid van de gemeenteraad van Amsterdam

Z.D. Ernsting